

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. junija 1902.

Poučni in zabavni del.

Potovanje v Banjaluko.

Anton Zavadil.

(Konec.)

Trapisti imajo torej razen uboštva (poedinec baje nima nič, celota pa je bogata; naj si to vsakdo raztolmači, kakor hoče), devištva in pokorščine duhovnim poglavarjem še četrto obljubo: strogo molčanje. Radi tega molčanja bi utegnili marsikdo misliti, da trapistski red ni za ženske — saj me razumete! A glejte čudo! V vroči Afriki je tudi red trapistinj, ki se tam pečajo z odgojo zamorčkov in potemtakem si morejo na dan večkrat razvezati jezičke, sicer ne vem, če bi ob neprestanem molčanju ravno tako kmalu ne zblaznele, kakor omenjeni ljubljanski lazarist.

Da sem že pri redovnikih, omenim še, da je takih redov več, ki imajo kako posebno četrto obljubo, recimo, benediktinci imajo četrto obljubo tako imenovano „stabilitas loci“, namreč da se tisti, ki vstopi v kak benediktinski samostan, sveto zavezuje, da tudi v tisti hiši ostane celo življenje. Usmiljeni bratje imajo četrto obljubo „postrežbo bolnikom“. Neki premeten poznavatelj samostanskega življenja pa se je nekoč izjavil, da nekateri sedanji redovniki imajo to posebno nehvalevredno četrto obljubo, da jim teh treh prvih: uboštva, devištva in pokorščine ni treba izpolnjevati. Jaz seveda o tem nič ne vem.

Želel sem si biti tudi enkrat pri trapistski maši in v nedeljo je njihova prav uborna cerkvice (tukaj izvršujejo obljubo uboštva!) otvorena tudi za zunanje ljudi, seveda le pod korom; dalje je mreža, za katero v vrstah stoje tihi menihi. Tudi nekaj žensk je bilo pri maši, seveda v samostan, Bog varuj, da bi katera vstopila. „Noter ne sme nobena ženska“, tako sem čital kakor pest debele črke pri samostanskih vratih. Menihi imajo hude skušnjave in ženska je baje hujša skušnjava kakor sam hudič. Slednjega prepodi trapist z molitvijo, z blagoslovljeno vodo ali makar, če je preveč siten, celo s tintnikom, kakor je to svoje dni storil menih Martin Luter, a ženske skušnjave ne odženeš baje še s tako močnimi sredstvi ne, kakor nam to zopet izpričuje taisti menih Martin Luter, ki ga je ženska skušnjava v podobi zapeljive Katrice Bora popolnoma premagala. Pod korom so torej smele moliti bosenske krasotice in jaz sem si jih ogledal pri tej priliki bolj natanko. Da

mi kdo ne zameri, takoj opozorim, da sem to storil zgolj iz narodopisnih ozirov in da povečujem Boga radi krasote njegovih stvari, in to je, upam, od mene celo lepo, kaj ne? Bosnjačke imajo mične rudeče kapice na svojih interesantnih glavicah, v kiticah imajo upletene peneze, da zazvené, kadarkoli stresejo z glavo, in Bosnjačke so često stresale z glavo, kar mi je jako ugajalo. Pri maši pa ljudstvo nima sklenjenih rok, temveč raztegnjene, kakor je to bilo v navadi v prvih kristijanskih časih, ali kakor še zdaj ima duhovnik pri maši raztegnjene roke. Naenkrat je pozvončkalo k povzdigovanju. Pokleknil sem, trkal zgrevano na svoja prsa, kakor se spodobi vsakemu poštenemu kristijanu, a ko sem bil s trkanjem gotov, sem se vzdignil. Ali zagledal sem, da so okoli mene vsi še sklonjeni, zlasti ženske so se z glavami dotikale kar tal. Brž sem se zopet pripognil in potem sem iz takega sključenega položaja škilil po okolo-klečečih, kedaj se vzdignijo. Zvončkalo pa se med tem ni nič. Končno je vender trapist ministrant pozvončkal in jaz sem se oddahnil. Pri trapistih se namreč zvoni samo v začetku in na koncu povzdigovanja.

Po maši me je zopet skominalo po trapistskem siru in pivu, s katerim sem bil koj prvi trenotek tako zadovoljen (v zadnji številki je stavec pomotoma stavil „nezadovoljen“), ali v nedeljo biva trapistski hotel zaprt. Obrnil sem se torej proti mestu, da se malo poozrem po Turkih in Turkinjah. Zadnje pa me niso nič kaj zadovoljile s svojo nošo. Srečal sem jih sicer več, a nisem videl družega, nego neko črno haljo od vratu do tal, na glavi pa belo ruto, s kojo je bila ovita vsa glava in le pod čelom in nad nosom je bilo nekaj prostora za oči nezakritega. Ali so Turkinje lepe ali grde, črno- ali belo-laske, rudeče ali blede, tega mi pač ni bilo možno iztuhtati. V neki ulici blizu velike mošeje sem sicer zapazil, kako neka radovedna Turkinja gleda izza okna v prvem nadstropju na mene in jaz sem se, prišedši k naslednji hiši, nagloma obrnil, ali tudi to mi ni prav nič pomagalo, Turkinja se je takoj skrila. Šel sem hitro dalje, da mi kak Turek „ne zameri“ tako nedolžno ogledovanje, kajti Turki so neznansko ljubosumni zavoljo svojih „milostivih“, in meni bi bržkone jako malo pomagalo pojasnjevati nevernežu, da si ogledujem Turkinje samo radi „narodopisnih študij“. V Carigradu so baje Turkinje že bolj emancipirane (!) in mesto goste rute nosijo ondi tenak pajčolan, kateri dovoljuje tujcem prav svobodno občudovati miline turških lepotic.

Ko sem prišel na trg pred veliko mošejo, ki je največja in najkrasnejša v Bosni, je ravnokar tulil hodža (turški duhovnik) raz minaret (vitek stolpič), ki opravlja nekam enako službo kakor pri nas zvonovi, kadar se zvoni k molitvi. Petkrat na dan vpije v bližnjo okolico, naznanjajoč čas molitve. In Turčini

pokleknejo z obrazom proti Mekki in hvalijo svojega Allaha. Sploh pa Turki veliko molijo in razven tega jih diči še marsikatera čednost, ki je pogrešamo pri mnogih kristijanih. Turki so jako zmerni, in te bo začudeno pogledal, če si pri njem v gostilni naročiš drugi vrček piva. V koranu, v njihovem sv. pismu, se jim strogo zaukazuje razven molitve tudi post, miloščina, zvestoba in te čednosti ima Turek izvrševati ne zavoljo ljudi, ne zavoljo pohvale ali posvetnega dobička, marveč radi Boga in večnega plačila, imajo biti torej dokaz notranjega nramnega mišljenja. Turki verujejo v enega Boga in se kristijanom posmehujejo, da jih imajo kar tri, verujejo v življenje po smrti, v dan sodbe, v pekel in raj. Seveda si raj prav po svojem slikajo: ondi bo veliko najpikantnejših jedi, in kar je Turku najljubše, veliko očarljivih, čarokrasnih žensk, ki bodo razveseljevale in kratkočasile duše izveličanih Turkov. Turkom je prepovedano piti vino, in za to najbrže nimajo Slovenci posebne simpatije do turške vere. Turški pregovor resnično pravi: „Bir eji šarab ve bir dilber avret iki tati zehir dir“, kar se reče po naše: Dobro vino in lepa ženska je dvoje sladkih strupov. A dočim se Turk enega strupa, namreč vina, še precej varuje, privošči si tem bolj drugega, katerega sme imeti toliko v zalogi in na razpolago, kolikor mu to dopušča njegova denarnica.

Kakor sem že omenil, imajo Turki stroge poste. Najhujši post je za Turke v mesecu ramazan, našem decembru. „Sefa geldi, šeçri Ramazan“ se čuje med Mohamedanci začetkom decembra: pozdravljen bodi sv. mesec postov. Mohamedanci obhajajo ta post celih 28 dni, namreč od mlaja do mlaja. In post se pri Turkih vestno izpolnjuje, celo emancipirani, napredni moslimi, ki se sicer ne drže preveč krčevito predpisov korana, si ne upajo v prisotnosti drugih Turkov kršiti posta.

Post ramazan prepoveduje slehernemu Turku po dnevu, t. j. eno uro pred solčnim izhodom do zahoda kaj požiti. Moslim ne sme v tem času vzeti v usta niti najmanjše trohice ne jedi, ne pijače, ne sme kaditi, nosljati, celo cvetlice povohati ne sme in se mora oddaljiti od harema, kar je pravovernemu pobožnemu Turku bržkone najhujši post.

V prejšnjih časih so se Turki po noči po solčnem zahodu, kadar je nehal post, zadovoljili le z najpotrebnejšim za telo, ali dandanes se vidi „napredek“. Dandanašnji Turek to, kar mu je po dnevu prepovedano, išče tembolj po noči in potemtakem je mesec ramazan sicer doslej mesec najstrožjega posta, po noči pa mesec najrazudanejših vesellic in pohotnih izgrediv. Takoj po solčnem zahodu se prirejajo pri imenitnih Turkih razkošne in potratne gostije, iftari, h katerim se vabijo najizbranejši gostje. Za vsakogar, bodisi tujec ali Turek, je posebno odlikovanje, ako je povabljen k iftaru.

Čas, kadar se post konča ob solčnem zahodu, napove strel iz topa. Čim top zabobni, hitro prime Turek kozarec z vodo, napije se, brž si napravi svalčico in potem izsreblje čašo črne kave. Šele po teh najvažnejših življenskih turških potrebah sledi gostija. Po jedi odidejo moški v mešite in . . . dalje. Tudi v haremh se razvija ob času ramazana po noči veselo življenje. Pridejo pevke in plesalke, da se pri sorbetu in slaščicah zabavljajo s prebivalkami haremu — do ranega jutra.

Proti jutru se vrača turška gospoda domov, čakajoč iznova na topov strel, a sedaj ne več tako veselo in zaželjivo kakor sinoči. Po noči so prehodili vsa gledališča, kavarne, cirkuse itd., zdaj se je približala peta ura zjutraj, top zadoni, sv. post je zopet nastal, katerega pa pristen pravoverni Turek navadno prespi.

Tako torej Turki varajo svojega boga, kar zadeva post, ali uverjen sem, da se pri kristijanih ne dogaja drugače. Poznal sem nekega sicer dobrega kristijana, ki ga je nekoč v petek našel kaplan v gostilni za mizo, kako se masti z gulažem. „Oprostite, gospod“, je dejal lahkoživec na očitajoči pogled kaplanov, „moja duša je sicer katoliška, a želodec imam luteranski“.

Mohamed (571—632), ustanovitelj turške vere, ki se imenuje islam t. j. udanje v božjo voljo, je to vero pravzaprav skrpal iz treh raznih ver, kristijanske, židovske in paganske, kakor jih je poznal na svojih kupčijskih potovanjih. Priznava staropisemske preroke, priznava Krista, a ne kot boga, marveč le kot znamenitega preroka, časti Marijo kakor mater velikega moža, o sebi pa je trdil, da je zadnji in največji izmed prerokov.

Turška vera je utemeljena na tako imenovanem fatum, usodi. Človeku je določeno vse, kaj ga čaka v življenju, že naprej, pred njegovim rojstvom. Kristijani verujejo sicer nekaj sličnega, v previdnost božjo, da namreč še las z glave ne pade brez božje volje, ali to ima čisto drugo pojmovanje. Nekoč je prišel k meni kmečki modrovalec ter me je zaupljivo popraševal o kočljivi stvari: zakaj je Bog, ko je vsevedoč in je torej znal pred milijoni in milijoni leti, ko še ni bilo ne zemlje, ne solca in drugih stvari, ko še ni bilo ilovke za Adama, zakaj je ustvaril človeka, o katerem je naprej vedel, da ga bo le žalil, zakaj mu je dal prepoved, ne jesti sadja, ko je vendar naprej znal pred milijoni leti, da Adam in Eva postavo prelomita? Zakaj Bog stvarja take ljudi, ki pridejo v pekel? Bog bi si lahko prihranil toliko žalitvij, toliko grehov in človeške bede bi lahko preprečil itd. „Veš kaj, prijatelj“, sem dejal vaškemu radovednežu, „o tem ne tuhtaj, rajši veruj, kar ti katekizem pripoveda, in enake skrbi pripusti le z mirnim srcem Bogu“. Pomiril ga s tem seveda nisem, ali sem morda imel začeti ž njim kako bogoslovsko ali modroslovsko predavanje?

Toda pustimo za nekaj časa Turke in kmečke modrijane pri miru in pogledajmo še dalje po Banjaluki. Mesto šteje kakih 15.000 prebivalcev, izmed katerih je polovica Turčinov, $\frac{1}{4}$ pravoslavne in $\frac{1}{4}$ katoliške vere. Turki imajo ondi 42 mošej, pri veliki mošiji stanuje višji turški duhoven za Bosno. V mestu in okolici so slovite tople kopeli, koje so dale mestu njegov naslov (banja-kopelj). Moderne zgradbe so samo na izhodni strani mesta, kjer stanujejo uradniki in vojaštvo, zahodni del ima popolnoma orientalsko lice. Katoličani imajo v Banjaluki svojega škofa. Sedanji škof, Marijan Marinkovič, je frančiškan in kakor vsi bosenski „Franjevaci“, nosi tudi škof Marinkovič brke, na katere bi smel biti lahko najošabnejši Madjar ponosen. Sploh pa ni umljivo, zakaj v našem času ne smejo nositi vsi duhovniki brade? Apostole, Izveličarja samega, papeže in škofe iz prvih kristijanskih časov, kakor jih videvate ob altarjih ali naslikane v kaki legendi, krasi častivredna brada, moška resnoba in dostojnost odseva iz njihovih važnih obrazov. Pogledajte le na pr. v Blasnikovi praksi na sv. Hijeronima 30. septembra, takoj se vam prikupi ta svetnik radi svoje zunanosti in vi se mu blagohotno nasmejete. Vsaka neumna moda ima na Francoskem svojo domovino in tako tudi šega, briti si obraz, se je izlegla v puhlih možganih francoskih dvornikov in cerkev se je oprijela kakor, bogve, kake pametne iznajdbe. Nekoč se je znani šent-hipolitski profesor v duhovščnici, dr. Jos. Scheicher, tako-le izjavil o tej zadevi: „Kadar srečam obritega človeka, takoj vem, da je tisti ali far ali kak komedijant (gledališki igravec), večinoma je tak obritec oboje“. Pri nas smejo nositi brado le nekateri redovniki, recimo: kapucini, serviti in omenjeni že trapisti, v jutranjih deželah nosijo pa vsi brez razločka brado, kajti tam se smatra za nečastnega mož z obritim obrazom.

Zraven stolne cerkve, ki pa skoro ni večja, kakor ljubljanski sv. Krištof, stoji škofova palača, precej pohlevna zgradba. Bolj imenitno imajo zidano svojo hišo neke nemške nune zunaj mesta, ki nosijo rudeči trak okolu pasu. S čem se pravzaprav te pečajo, Bog sam vé; da baje molijo za ljudi. Ali to ni počenega groša vredno, ker imajo dovolj moliti za svoje grehe. Vsakega človeka je Bog ustvaril za delo, nekateri samostani pa niso nič drugega, nego zavetišče lenuhov. Tudi mi nič kaj ne ugajajo stroga pravila trapistov, kajti Kristus je naročil apostolom: „Pojdite po svetu in učite narode“, ne pa: „napravljajte sir, čokolado in likere“, kakor to delajo trapisti.

Ker mi je ostajalo več dni časa, sem zašel v okolico ogledat si bosnjaške vasi in palače. Posebno prikupljive zunanosti nimajo. Iz protja spletena baraka, omazana z blatom, dim se je valil iz vseh možnih odprtih in notri vsa bosnjaška rodbina okoli ognjišča — s kozami in drugimi domačimi stvaricami. Slušal sem večkrat pripovedovati, da se Bošnjak boji

dela, tako-le s palicami, pipami in drugim okrasnim drobižem pohajati po mestih in napravljati svalčice, to mu še ugaja, za težko domače delo ima premehke roke. Po potu sem zašel precej daleč, ter sem se vračal po drugem kraju domov. Zašel sem v turško vas, minareti so me preverili o tem. Tudi me mimogredoči niso več pozdravljali s „Hvaljen Izus!“ temveč me je neki širokohlačnež pozdravil na prav nenavaden način. Najpoprej se je z roko dotaknil čela, potem prsij, ter končno je sklonil glavo. To je bil torej turški „servus!“ ali „sluga ponižni!“ Prišedši na veliko cesto sem že srečaval veliko ljudi. Videl sem fante, ki so imeli lase spletene v kite, brez pasa pa ni noben Bošnjak; zanj vtika in shranjuje vse, kar pri nas moški skrivajo in vtikajo v žep. Pred mestom sem srečal neko karavano, ženske s pipami v ustih so jahale mršava kljuseta z okobaljenimi nogami kakor dragonerji, ki jih vidimo prav te dni večkrat po Ljubljani paradirati.

Na drugem sličnem izletu, kaki dve uri hoda proti severovzhodu, sem slučajno naletel na naselbino kranjskih Slovencev nekje z Gorenjskega doma. Čudno, da se tam Slovenec, rekel bi, med svojci, udomači tako s težka. Domačini jih ne ločijo od tujcev, ter jih imenujejo s skupnim nazivom „švabe“.

Nazaj iz Bosne sem jo nameraval kreniti v Dalmacijo, ali pot po neznanih, nehodnih in med Turki celo nevarnih krajih, brez zemljevida, ki sem ga zaman iskal kupiti pri nekem nemškem knjigo-tržcu v mestu, sem si končno izbil iz glave, ko so mi jo odsvetovali znanci, kar sem si jih bil med tem nabral v Banjaluki. „Pojdeš po stari poti domov“, sem naposled določil. Dočim pa sem v neki gostilni na voglu ulic čakal nestrpno na popoldanski vlak in brhka, zgovorna in zapeljiva natakara, kakor so malodane povsod enake, je medtem kaj spretno porabljala trošico svoje ženske modrosti, da se kaže „duhovito“, sem zagledal na ulici pri pečenih bučah čepečega Turka. „Ali se to je?“ vprašam natakarico. „Kajpada, in kako so dobre!“ mi je delala skomine in takoj tekla povedat Turku, da je zanj našla, odjemalca“. Seveda mi bolj tekne kranjska klobasa, kakor turška buča, a poskusiti ne škodi, saj tudi drago ni bilo. Za groš mi je prinesel tako porcijo te turške pečenke, da bi je bil imel lahko za dva dni dovolj. „Bračo, češ vina?“ sem ga skušal. „Ne smem!“ — „Češ piva?“ — „Ne smem, danes je petek (turška nedelja), moram se do večera postiti“. — „Ali češ smodko?“ To je vzel in mi je marsikaj pojasnil, s čem ga je nadlegovala moja radovednost. Naenkrat je pogledal na ulico in bliskoma planil skozi vrata. Kokoši in goske, ki se vedó kar prosto po banjaluških ulicah, so ugodno porabile Turkovo odsotnost ter se lotile njegove pečene zaloge, ki je ležala na tleh. Turek se je togotil, jaz pa sem se še v zadnjem

trenotku svojega bivanja v Banjaluki prav od srca nasmejal.

* * *

V železniškem vozu sem se sešel s hodžo, turškim duhovnikom, ki sem ga poznal po rudečem, z belo ruto ovitem turbanu, ter sem se ž njim med drugim pogovarjal tudi o tem, čemu Turki ne dovolijo tujcem v mešito. Povedal mi je, zakaj. V mešito mora vsakdo stopiti neobut, in ker tega nečejo rado vedni tujci izpolniti ter se tudi drugače vedejo nedostojno v pričo turškega boga, se jim je prepovedal vhod v njo. Nakrat je pogledal hodža na uro in potem je razgrnil ruto na tla, pokleknil, molil svojega Allaha, s čelom se je dotaknil tal, nič se ne zmeneč za okolo sedeče. Prišel je čas njegove molitve in Turek se ne sramuje svoje vere pred ljudmi. V Prijedoru je izstopil, mene pa na izkušnje bogatejšega je odnašal parni konjič proti hrvatski stolici.

— **Osebne vesti.** Za avskultanta sta imenovana sodna praktikanta gg. Ivan Bakovnik v Ljubljani in Peter Levičnik v Škofjiloki. — Za pravne praktikante pri politični upravi so imenovani absolvirani juristi gg. Anton Menciger, Ivan Lininger in Ivan Böltz. — Pomožni uradnik pri okrajnem glavarstvu v Kranju gosp. Fran Roš je imenovan vladnim kancelistom v Celju. — Gospod Zmag. Andrejka pl. z Livnograda je imenovan poročnikom 97. pešpolka. — Policijski kancelist pri deželni vladi v Ljubljani gospod Josip Schwaiger je imenovan oficijalom.

— **Učitejske vesti.** Definitivni so postali gosp. Alojzij Ponikvar v Trnju, gosp. Valentin Mikuš v Podkrajju, gdč. Terezija Bole v Vrabčah, gdč. Gabrijela Jereb v Črmošnjicah, gdč. Mihaela Novak v Senožezah in gdč. Ana Božič v Kamnigoric. Na lastno prošnjo so bili premeščeni: nadučitelj v Poljanah gosp. Ivan Pipan na Trato, nadučitelj v Banjaloki gosp. Anton Bezeg v Goče in gdč. A. Belak iz Prema v Gor. Logatec. Na lastno prošnjo so bili upokojeni nadučitelj v Ljubljani g. Fran Raktelj, učitelj v Trnovem g. Martin Zarnik, učitelj v Ljubljani g. Valentin Kummer in učitelj v Hrušici g. Fran Klinar.

— **50letnico službovanja** je v nedeljo praznoval v krogu svojih sodrugov in prijateljev kovač na južnem kolo-dvoru Janez Možina v gostilni pri „Novem svetu“. Navzoč je bil tudi gosp. Posch, višji inspektor iz Trsta, kateri je imel primeren nagovor na jubilaranta. Možina je bil obdarovan s krasnimi darili. Čestitamo starčku, ki je v težkem delu vzdržal pol stoletja.

— **Nova ustanova.** Vseučiliški profesor v Gradcu gosp. dr. Šubic je založil pri deželni vladi svoto 40 000 K, da se napravi ustanova za revne dijake iz Poljanske doline.

— **»Zaveza jugoslovanskih učiteljskih društev«** je imela minoli teden ob ogromni udeležbi svoj občni zbor v Trstu. Ta občni zbor se je odločno zavzel za slovensko šolstvo v Trstu. V političnem oziru je učiteljstvo izreklo svoje napredno prepričanje, ker od klerikalne stranke nima ne šolstvo ne učiteljstvo ničesar pričakovati.

— **Obstrukcija v kranjskem deželnem zboru in njene posledice.** Te dni je imela mirnska zadruga svoj

občni zbor, ki je soglasno sklenil naslednjo resolucijo: „Občni zbor mirnske zadruge izraža svoje ogorčenje nad tem, da vsled obstrukcije klerikalnih deželnih poslancev zaključeni deželni zbor ni mogel sklepati o tako važnem nadaljevanju uravnave Mirne, ker je s tem nastala nevarnost ne le, da se izvrševanje tega dela zopet zavleče, temveč tudi ta velika nevarnost, da se že izvršeni deli proge zopet porušijo in zasujejo in s tem stroški končnega dela v novič narastejo. Občni zbor mirnske zadruge energično protestuje zoper tako početje, ki je v veliko škodo davkoplačujočih pri uravnavi Mirne prizadetih posestnikov in naprosi visoki deželni odbor, naj vse potrebno ukrene, da se delo vzlje brezbriznosti in lahkomišelnosti kmetskih poslancev najhitreje izvrši“. — Kaj bi bili možje šele rekli, ko bi bili vedeli, da je kmetijsko ministrstvo že reklo, naj se snide deželni zbor in dovoli deželni prispevek za uravnavo Mirne, sicer tudi državnega prispevka ne bo!

— **Nova razglednica.** Gospod Slatnar v Kamniku je izdal novo lično razglednico, na kateri je v barvah prav fino in ukusno posneta znana slika Jurija Šubica, predstavljajoča slovanska blagovestnika sv. Cirila in Metoda.

— **Nemška ljudska šola v Ljutomeru.** Slovenci so tudi pri učenem ministrstvu propadli s svojo pritožbo, da se trg Ljutomer izloči iz dosedanjega šolskega okoliša in konstituirata kot samostojen šolski okoliš. S tem so tržani oproščeni vsacega prispevanja za dvojezično cesarja Franca Jožefa šolo v Ljutomeru. Nemci imajo svojo nemško šolo, Slovenci pa dvojezično.

— **Značilno za tržaške razmere.** Od Sv. Ivana pri Trstu poročajo: Vsako leto naznanjali so nam Svetoivančanom topiči godovni dan našega vladarja; letos pa je bilo vse tiho. Tudi ob procesiji sv. Rešnjega Telesa ni bilo letos streljanja. Ker smo vedeli, da strelja vsako leto naš poslanec gospod Vatovec, vprašali smo se začudeno, kako je to mogoče. In izvedeli smo sledeče: Gosp. Vatovec je napravil letos pismeno prošnjo, v kateri je prosil tukajšnjo policijo, naj mu dovoli tudi letos streljati, kakor je streljal že toliko let ob procesiji in na predvečer godovnega dne našega vladarja. Na slovensko prošnjo prejel je nemški odgovor, v katerem mu je policija prepovedala vsako streljanje s topiči pod kaznijo. Tako goje v Trstu lojalnost.

— **Umrli.** Umrl je v Gorici bivši deželni poslanec dr. Nikolaj Tonkli. — Umrla je v Devinu gospa Leopoldina Ples, rojena Hausner, soproga znanega rodoljuba gosp. Friderika Plesa. — Umrla je v Ljubljani Marija Matajca, roj. Kušar, mati znane narodne rodbine.

— **Oficial Šorn prijet.** Policija v Zagrebu je zasledila in aretovala bivšega ječarja na Žabjeku Vincenca Šorna, kateri je poneveril 11000 kron. Šorna pripeljejo v kratkem v Ljubljano.

— **Velika nezgoda v Belipeči.** V brusilnici tovarne Roberta Lilpopa v Belipeči razletel se je 13. t. m. dva metra v premeru imajoči brusilni kamen in pri tem vrgel delavca Ivana Reithoferja z veliko silo v zrak ter pri palcu istemu zdobil obe nogi v stegnu in levo roko v nadlehti. Poškodbe so smrtno-nevarne in se je poškodovanec po zdravniški odredbi prepeljal v beljaško bolnico. Reithofer je doma iz Lausche, okraja Weitz na Štajerskem.

— **Nesreča.** Te dni sta se Karolina Marcina, mesarica iz Gornjega Kašlja, in Jožefa Bitenc v naglem tiru prepeljali s konjem s Šarabonovega dvorišča na Zaloško cesto. V istem trenutku je prišel električni voz in bi bil gotovo podrl voz, ako bi ne bil voznik Jeglič naglo ustavil. Vkljub temu pa sta se voza le nekoliko zadela. Voz, na katerem sta sedeli navedeni ženski, se je tako pretresel, da je Bitenc padla na tla in se na glavi težko telesno poškodovala. Prenesli so jo v deželno bolnico. Baje je malo upanja, da okreva.